

GEOPARK

V E S T J Y L L A N D

vb

Kære alle

På vegne af Lemvig Kommune, og som kommende medlem af bestyrelsen i Geopark Vestjylland, er det en stor ære at være med til at indvie stien og udsigtspunktet Nørlem Bavnehøj, også kaldet Skjællerhøj, her på denne smukke april dag, hvor vejret giver indvielsen en ekstra dimension ved at udsigten rækker så langtøjet og kikkerterne rækker..

Det er dog på en trist baggrund, at vi ikke står fx 200 mennesker her ved indvielsen i dag, da Corona-krisen umuliggør dette. Til gengæld står vi sammen - hver for sig. Og i dag under 10 personer som reglerne foreskriver.

Personligt er det glædeligt for mig. Jeg nyder at lære mere om mit lokalområde og være med til at åbne området for alle lokale, gæster og turister, som gerne vil besøge Lemvig Kommunes højeste punkt.

Nørlem Bavnehøj eller Skjællerhøj, som den også hedder har ikke alene en lokalhistorisk betydning – den har også en særlig værdi som det højeste punkt i det kommende vestjyske fyrtårn – Geopark Vestjylland (Holstebro, Struer og Lemvig Kommuner), som vi regner med får udskiftet den midlertidige godkendelse ud med en endelig godkendelse, og status som UNESCO Global Geopark til april næste år.

Herfra kan man ikke alene nyde en fantastisk udsigt – man kan også få et perspektiv på hele det vestjyske landskabs udvikling og den betydning det har haft for de mennesker, der har levet og stadig lever her. Vi kan få en idé om, hvor stor betydning klimaændringer har haft, og hvad kommende klimaændringer kan få af betydning.

Hvis vi går meget langt tilbage i tiden – 65-60 millioner år siden – var området her dækket af et 150 meter dybt subtropisk hav, hvor der levede en masse organismer, som dannede de tykke kalklag som ligger under os. Nogle steder som f.eks. ved Odby Klint på Thyholm og Rønland med Cheminova er disse kalklag skubbet op til overfladen af store saltformationer, der er dannet endnu længere tilbage i tiden.

Laver vi et kæmpe hop i tiden frem til den sidste istid for 23.000 år siden, så trængte store gletsjere ned fra nord og lå i 2.000 år i et flere hundrede meter tykt lag over os.

Smeltevand løb i revner og sprækker gennem iskapen og blev samlet i store smeltevandsfloder under isen, hvor de formede det vi i dag kalder tunneldale. En af de mest markante af disse er Lem Vig og Lemvig Sødal, som vi kan se udover. Isens tryk har gjort at smeltevandet er blevet presset mod syd og faktisk har løbet opad. Ved Rom mandede smeltevandsfloden ud i såkaldt gletsjerport, hvorfra smeltevandet løb ud over den store slette, hvor bl.a. Klosterheden ligger i dag. Smeltevandet har ført store mængder af sten og sand med sig og de er efterfølgende blevet aflejret. Det er blandt derfor der ligger grusgrave ved Rom.

Da den store iskappe begyndte at smelte og trak sig mod nord kom der korte kuldeperioder, som fik gletsjeren til at lave nye korte fremstød. Isen virkede som en stor bulldozer og skubbede det store bakkeparti op, som Nørlem Bavnehøj ligger på toppen af.

Hermed var de store ændringer slet ikke slut. Efter at isen var væk begyndte landet at hæve sig efter det var befriet for den enorme vægt af isen. I perioden fra 11.700 til 9.000 år siden steg landet så hurtigt og så meget, at havniveauet lå 35 meter lavere end i dag og Danmark var landfast med England og Sydsverige.

Herefter kom der en periode med meget hurtig havstigning, da de sidste store iskapper smeltede og i perioden fra 9.000 til 6.000 år siden lå havniveauet mindst 2,5 meter højere end i dag og Limfjorden var helt åben mod vest og til dels også mod nord.

Efterfølgende blev tangerne mod vest dannet og lukkede helt i slutningen af vikingetiden. Stormfloder i 1825 og 1865 åbnede igen for forbindelsen mellem havet og Nissum Bredning og herved fik Lemvig og Struer meget større betydning som havne og Thyborøn opstod og blev en af landets største fiskerihavne.

Med de kommende klimaændringer og sætninger i jordbunden, i og omkring Thyborøn kan vi i de næste 80-100 år måske se frem til nye store ændringer. Havspejlet kan stige meget og vi kan stå overfor nye store ændringer i vores landskab.

Sidste år i januar måned var jeg med til at åbne Geositet på Møborg Bakkeø, som også er en Bavnehøj. I dag bindes de sammen som udsigtspunkter, idet man kan se de 23 km fra Nørlem Bavnehøj, til Møborg Bavnehøj, ligesom man i modsat retning kan se til Lodbjerg Bavnehøj 29 km mod nord.

Så Nørlem Bavnehøj er ikke blot et udsigtspunkt – det er også et sted hvorfra man kan sætte meget i perspektiv. Det kan vi takke lokale ildsjæle for er blevet muligt. Det er takket være dem, at Geopark Vestjylland er blevet etableret, og det er også lokale kræfter, som John Clausen og andre frivillige i DN Lemvig, der har været initiativtagere til den forbedrede adgang her til bavnehøjen og opsætningen af formidlingstavlen.

Fra Lemvig Kommune vil vi fremover sikre at stien op til højen bliver klippet

Så fra Lemvig Kommune skal der lyde en stor tak til Kirsten Carstensen som har åbnet for adgang på arealet, stor tak til Geopark Vestjylland, og stor tak til de frivillige i DN Lemvig for samarbejdet om etableringen af stien og adgangen.

Tak for det og tillykke til os alle med endnu et oplevelsespunkt i landskabet.

Håber mange vil bruge denne mulighed her under Corona-krisen, og håber efterfølgende også at punktet vil blive meget besøgt af både lokale borgere, gæster, og ikke mindst mange turister som kan få et unikt overblik over hele vores område og kommune.. TILLYKKE.. dk

— —

Med venlig hilsen / Best regards

Steffen Husted Damsgaard

Brøndsmindevej 3, 7620 Lemvig
Mobil: +45 51740062